

FLORA KOMMUNE

Handlingplan for kulturminne 2016-2020

Versjon for handsaming i Plan- og samfunnsutvalet 08.03.16

Innhald

1.0 Innleiing.....	2
2.0 Definisjonar	2
3.0 Nasjonale miljømål for kulturminner og kulturmiljø.	2
3.0 Kommunale føringar	3
4.0 Forslag til nye tema og satsingsområder, til revidering av samfunnsdelen (samfunnsdelen skal reviderast vår 2016).....	5
5.0 Handlingsplan.....	3
6.0 Revidering	5

1.0 Innleiing

I Flora kommune har arbeidet med å ta vare på, forvalte og prioritere kulturminne pågått i mange år. Det har kontinuerleg blitt jobba godt både av kommune, frivillige lag og organisasjonar og andre. Bystyret har og prioritert kulturminne i den ferske kommuneplanens samfunnsdel. Vi har difor valt å ikkje lage ein sjølvstendig kommunedelplan for kulturminne. Vi har valt ein handlingsplan for kulturminne der vi konkretiserer tiltak. Mange av tiltaka blir/har blitt gjort juridisk bindande gjennom kommuneplanens arealdel og kommunedelplanar.

2.0 Definisjonar

- Automatisk freda kulturminne: Kulturminne eldre enn 1657. Automatisk freda etter Kulturminnelova. Oversikt i Askeladden.
- Nyare tids kulturminne: Alt menneskeskapt nyare enn 1657. Det må vurderast kva ein skal registrere og velge ut.
- Immaterielle kulturminne: Lydopptak, skrivne historier, stadnamnregistrering, osv

3.0 Nasjonale miljømål for kulturminner og kulturmiljø.

- Tapet av verneverdige kulturminne skal minimerast.
- Eit prioritert utval av automatisk freda og andre arkeologiske kulturminne skal ha eit ordinært vedlikehaldsnivå innan 2020.
- Eit representativt utval kulturminne og kulturmiljø skal vere vedtaksfreda innan 2020.
- Freda bygningar, anlegg og fartøy skal ha eit ordinært vedlikehaldsnivå innan 2020.

3.0 Kommunale føringar

Utsnitt henta frå Kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt des. 2014. Sjøå Acos 13/247, jp 22):

«Framtidsbilde og vegval: Kulturminne knytt til kystkultur skal gi oss kunnskap og forvaltast som ein ressurs.

- *Bymiljøet i Florø sentrum er fortsatt del av riksantikvaren sitt NB! Register.*
- *Kinn kyrkje, helleristningsfeltet i Ausevik, steinkrossen på Svanøy, galeasen Svanhild og båten Atløy er særleg viktige kulturminne.*
- *Sjøhusmiljøa i øyane er registrert og prioritert.*
- *Fond for utvikling og rehabilitering av kulturminne er etablert. «*

4.0 Handlingsplan

1. Bymiljøet i Florø sentrum skal fortsatt vere ein del av riksantikvaren sitt NB! Register.
Tiltak: Gamle bygningar i Florø sentrum er sikra gjennom Kommunedelplan for Florø Sentrum (Sentrumsplanen). Kulturhistoriske bygningar er vurdert og kategorisert.
Oppfølging: Revidering av Sentrumsplanen i 2016
2. Kinn kyrkje: Steinkyrkja bygd i perioden 1150-1200 er eit prioritert kulturminne i kommunen.
Tiltak: Arealet rundt kyrkja blir lagt inn som ei omsynssone bevaring H730_15 med tilhøyrande føresegner i kommuneplanens arealdel.
Ansvar for vedlikehald og oppfølging av kyrkjebygget: Kinn kyrkjekontor
3. Helleristningsfeltet i Ausevik: Dette feltet er eit av dei største og viktigaste helleristningsfelta i vår region. Området er regulert, der er bygd parkeringsplass og gode toalettfasilitetar.
Ansvar for vedlikehald og oppfølging: Flora kommune og Bergen Museum.
4. Steinkrossen på Svanøy: Denne vart oppført i forbindelse med kristninga av Norge i perioden 900-1100. Den står like ved Svanøy Hovedgård, eit freda bygg der dei eldste delane er frå 1600-talet. Der ligg og ein steinsetting like ved, som er eit synleg automatisk freda kulturminne.
Tiltak: Her blir lagt inn omsynssone bevaring H730_13 med tilhøyrande føresegner i kommuneplanens arealdel.
Ansvar for vedlikehald og oppfølging:
-Svanøy Hovedgård: Stiftelsen Svanøy Hus
-Steinkrossen: Den står på gravplassen, som blir klipt og stelt av kyrkja. Skilt: S&F Fylkeskommune
-Steinsettinga: Her er det behov for skilt, ein enkel sti og jevnleg vedlikehald. Forslag til samarbeid: Flora kommune, S&F Fylkeskommune og Svanøy grendautval. Oppstart 2016.
5. Samlinga av fornminner i Brandsøy: I Brandsøy ligg ei stor samling av ikkje-synlege automatisk freda kulturminne, som viser at dette området ein gong var eit viktig sentrum og møteplass. Kulturminna er sikra gjennom at dei er automatisk freda. Vi ønsker å formidle denne historia. BARK er eit bevaringsprogram for utvalde arkeologiske kulturminne og kulturmiljø, og skal vere ei tiårig satsing på skjøtsel og tilgjengeliggjering (2010-2020).

Fylkeskommunen har vedtatt å støtte Brandsøy-prosjektet gjennom BARK. Tanken er å lage turløyper/skilting, og samarbeide med Brandsøy skule og Brandsøy Velforening.

Ansvar gjennomføring: Fylkeskommunen/kommunen. Framdriftplan: Oppstart 2016, ferdigstilling 2017.

Ansvar oppfølging: Kommunen.

6. Synlege gravrøyser: Kommunen har ei relativt stor samling av synlege gravrøyser (automatisk freda). Desse synlege gravrøysene er ikkje tilstrekkeleg sikra, pga av inngrep i nærleiken vil kunne ødelegge miljøet dei ligg i.
Tiltak: Lage omsynssoner bevaring H730_1-10 med tilhøyrande føresegnar i kommuneplanens arealdel.
7. Galeasen Svanhild: Dette er ein seglbåt, opprinneleg bygd som jekt (1 mast) i 1889, seinare ombygd til galeas (2 master). Frå 80-talet og utover har den gjennomgått omfattande restaurering. I dag er det etablert ei stifting og ei venneforening som driftar båten. Riksantikvaren er fagleg ansvarleg.
Tiltak: Støtte opp under arbeidet til Foreninga Svanhilds Venner.
8. Båten Atløy: Dette er ein tidlegare laste- og passasjerbåt bygd i 1931. Den blir drifta og vedlikeheldt av Atløys Venner og eigd av Andelslaget Atløy. Riksantikvaren er fagleg ansvarleg.
Tiltak: Støtte opp under arbeidet til Atløys Venner.
9. Sjøhusmiljøa: Sjøhusa og nausta er ein viktig del av historia og identiteten til folk i Flora. Pga mindre og endra bruk, er det eit kontinuerleg forfall som pregar store delar av desse husa. Gjennom RAs sine SEFRAK-registreringar er alle bygningar i kommunen eldre enn 1900, registrert i 3 runder (2003,2008,2013).
Tiltak: Kommunen har med hjelp av Nordplan gjort ei generell vurdering av alle sjøbuer og naust, også dei som er nyare enn 1900, som har resultert i rapporten: Sjøhus i Flora-bruk og vedlikehald. Denne er brukt til å konkretisere føresegnar og retningslinjer for bevaring og bruksendring i kommuneplanens arealdel. Det blir gjennom arealdel opna for bruksendring på eit stort antall av dei mot ei relativt streng styring gjennom føresegnene. Nokre få sjøhus/sjøhusmiljø blir gitt ekstra vern gjennom omsynssoner H570.
10. Krigsminner: På Florelandet er det eit stort antall krigsminner frå 2.verdskrigen. Flora Krigshistorielag jobbar kontinuerleg med å restaurere, gjere tilgjengeleg, sette opp informasjonsskilt, arrangere temakvelder osv. Dei har via kommunen, ved hjelp av tilskot frå RA, registrert alle objekt i Kulturminnesøk.
Tiltak: Prioritere og vurdere omsynssoner rundt krigsminner ifb med revidering av kommunedelplan Florelandet Brandsøy.
Oppfølging: Støtte opp om arbeidet og fortsette det gode samarbeidet med Flora Krigshistorielag.
11. Fond: Det skal etablerast eit fond for utvikling og rehabilitering av kulturminne.
Tiltak: Idemyldring/korleis komme i gang? Invitere bedrifter og privatpersonar til å bidra?
12. Immaterielle kulturminne: På dette feltet er det mange gode krefter som jobbar. Det historiske verket Soga om Flora er under utarbeiding (del 1 ferdig, del 2 under arbeid). Flora Historielag jobbar med mange prosjekt blant anna Livsminne, stadnamnregistering osv. Kystmuseet og Fylkesarkivet har kontinuerleg gåande prosjekt for å ta vare på og utvikle ulike immaterielle kulturminne.

13. Forslag til vidare arbeid med registrering:

-Stølshus

-Låver

-Gruveanlegg/gruvegangar Svanøy

5.0 Forslag til nye tema og satsingsområder

Til revidering av samfunnsdelen (samfunnsdelen skal reviderast vår 2016).

-Krigsminne

-Tett samling av automatisk freda kulturminne i Brandsøy

-Immaterielle kulturminne

-Fyra: Stabben, Ytterøyane, Kvanhovden

6.0 Revidering

Flora kommune er godt på veg til å realisere dei nasjonale miljømåla for kulturminner og kulturmiljø.

Det vil vere naturleg å revidere denne planen i samband med rullering av kommuneplanens samfunnsdel som følger valperiodane. Neste gang blir 2020.